

عنوان مقاله:

حقوق افراد معلول در ایران (مطالعه فراترکیب)

محل انتشار:

فصلنامه آرشیو توانبخشی، دوره 24، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

Mohsen Niazi - Department of Social Sciences, Faculty of Humanities, Kashan University, Kashan, Iran

Ali Farhadian - Department of Management, Faculty of Humanities, Kashan University, Kashan, Iran

Neda Khodakarmian Gilan - Department of Social Sciences, Faculty of Humanities, Kashan University, Kashan, Iran

Azad Omidvar - Department of Social Sciences, Faculty of Humanities, Kashan University, Kashan, Iran

خلاصه مقاله:

اهداف تعداد زیادی از افراد معلول در سراسر جهان وجود دارند و این موجب شده تدابیر گوناگونی در سطح ملی و بین المللی در زمینه حقوق افراد معلول صورت گیرد. حمایت از حقوق افراد معلول در چارچوب اسناد بین المللی بحث مهمی است که سال هاست بررسی شده است. هدف از این پژوهش تبیین ابعاد حقوق افراد معلول در ایران است. روش بررسی در این پژوهش از روش فراترکیب استفاده شده است و جامعه آماری پژوهش مقالات استخراج شده از پایگاه های مختلف پژوهشی از جمله مگیران، نورمگز، مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری، پایگاه اطلاعاتی علم نت، نامتن، سیویلیکا، پورتال علوم انسانی بودند. در پژوهش حاضر براساس معیارهایی مانند بررسی عنوان، چکیده، محتوا و سنجش کیفیت مطالعات، نهایتاً ۱۴ مقاله برای تحلیل نهایی انتخاب شدند. علاوه بر این، چارچوب زمانی این پژوهش از سال ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۹ است. همچنین در این پژوهش از روش ۷ مرحله ای بارسو و ساندوسکی (۲۰۰۷) به منظور تجزیه و تحلیل داده های پژوهش استفاده شده است. یافته ها از مهم ترین حقوق معلولین اشتغال، ارزش و کرامت انسانی، آموزش، تعلق مکانی، طراحی مناسب مبلمان شهری، حق دسترسی به خدمات بهداشتی، رفع تبعیض اجتماعی، تفریح و فراغت، تامین اجتماعی، آزادی و حمل و نقل است که با بررسی و ادغام یافته های اولیه در این پژوهش، پس از رفت و برگشت میان زمینه های فرعی، ۷ زمینه اصلی حقوق افراد معلول به دست آمد که شامل حقوق فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، معماری و شهرسازی، اجتماعی، پزشکی و حقوقی است. در این پژوهش نسبت روایی محتوایی و شاخص روایی محتوایی بررسی شدند. جهت محاسبه این نسبت از نظرات ۸ نفر از متخصصین در این زمینه استفاده شده است و در رابطه با نسبت روایی محتوایی باید گفت برای همه ابعاد قابل قبول است. به منظور سنجش پایایی مدل طراحی شده از شاخص کاپا استفاده شده است. مقدار ضریب کاپا ۸۷ درصد محاسبه شده است که با توجه به وضعیت شاخص کاپا، توافق در سطح عالی قرار گرفته است. نتیجه گیری از حیث حقوقی، افراد معلول دارای حقوق فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، معماری و شهرسازی، اجتماعی، پزشکی و حقوقی هستند. دیدگاه های متفاوت و منفی از سوی مدیران و افراد جامعه باعث شده حقوق معلولین تا حدودی نادیده انگاشته شود. عدم شناخت صحیح نسبت به افراد معلول و به دنبال آن به حاشیه رانده شدن، پیامدهای منفی را به بار خواهد آورد. شناخت صحیح از این پدیده و آگاهی از توانمندی افراد معلول گام موثری در جهت توسعه یک کشور است. بیشتر افراد معلول برای دست یابی به حقوق اساسی اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی خود دور ننگ داشته شده اند و این بی عدالتی به وسیله کلیشه ها، نگرش ها و تبعیض های ناروا تقویت و فراگیر شده است. شایسته است که با تغییر دید جامعه بین الملل، دولت و شهروندان، افراد توان خواه در کنار سایر افراد بتوانند زندگی عادلانه ای داشته باشند. دولت ایران می تواند در زمینه انواع حقوق افراد معلول، با تصویب و اجرای قوانین به افراد معلول کمک کند.

کلمات کلیدی:

People with disabilities, Disability assessment, Disability insurance, Disability studies

افراد معلول، ارزیابی ناتوانی، بیمه از کارافتادگی، مطالعات مربوط به معلولیت

